

עת"א 38268/03 - צרפתி נגד וועדת השחרורים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 15-03-38268 צרפתי(אסיר) נ' וועדת השחרורים ואח'

לפני

כב' הנשיא אברהם טל, אב"ד כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

כב' השופטת מיכל ברק נבו

צראפתי

נגד

וועדת השחרורים

פסק דין

1. לפנינו עתירה כנגד החלטת וועדת השחרורים (להלן: "הועדה"), מיום 16.03.15, אשר דחתה את בקשה העוטר לשחרור מוקדם בתנאי תכנית רשות.

2. העוטר מרצה מאסר באשון, למשך 15 שנים, בגין הריגה, נושא תפ"ח 208/03 (מחוזי חיפה), כאשר ذكر את המנוח, על רקע מריבה בין לבו של העוטר, כשאשת המנוח צופה במעשה הדקירה ובמותו של בעלה (ראה נספח ב' לעתירה).

ביום 29/4/14 דחתה הוועדה את בקשה העוטר לשחרור מוקדם וביום 15/7/14 דחה בהמה"ש העתירה שהגיש העוטר על החלטה זו.

3. ביום 21/1/15 החלטה הוועדה לקיים דיון חוזר בבקשת העוטר לשחרור מוקדם וביום 15/3/15 החלטה הוועדה לדחות את הדיון בבקשתה ליום 30/12/15.

ההחלטה זו היא נושא העתירה שבפנינו.

ההחלטה הועדה:

1. עסקין בעבירה חמורה מאד, הן בנסיבות והן בנסיבותיה, שבה קופחו חי' צער מצלה בטרם עת.

2. כנגד חומרת העבירה עומד התהיליך החובי שעבר העוטר במאסר, כאשר לאחר שבקשו נדחתה לפני עשרה חודשים הוא עמד יפה בבדיקה והמשיך בטיפול מבלי להישבר.

3. העוטר נטל אחריות מהרגע הראשון, הוא מבין את חומרת מעשהו ומתחרט עליו ובמהלך משפטו היה במעצר בית בביתו במשך שניםים.

4. על פי אמות המידה בחוק ובפסיקת ההחלטה ניתן היה להיענות לבקשתו של העוטר לשחררו במסגרת תכנית רשות, אולם חומרת העבירה ונסיבותה הובילו את השאלת ההחלטה כיצד לשחרר אדם שנintel חיים של אחר בנסיבות של "מעט רצח" תשפיע על הציבור ועל התיחסותו לרשות אכיפת החוק, שכן הצדק צריך לא רק להיעשות אלא גם להיראות.

5. ההנחות האמורות בסעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי מאסר, התשס"א - 2001 [החוק] ברורות ונותנות ביטוי לרוחם ליבם של חברי הוועדה.

הועדה לא התעלמה מהשיקולים לחיוב בעניינו של העוטר: מטהlixir טיפול ושיקום ארוך יסודי שאותו עבר, מכך שהוא יצא לחופשות ללא הפרה, מכך שמאז 2008 אין לו הפרות ממשמעת, הוא יצא לעבודה ללא ליווי והתנהגותו היא ללא דופי.

עם זאת, ריצוי 9 - 8 שנות מאסר בגין נטילת חיים יש בו כדי לקומם ולפגוע באמון הציבור ברשות החוק. עמדת משפטת הקורבן, שמتنגדת לשחרורו, ותחושת הצדקה, עומדים מול כל הישגיו החשובים והטובים של העוטר.

nymoki העירה:

1. הוועדה לא התייחסה לדיוונים הקודמים שהתנהלו בעניינו של העוטר ולהחלטות שניתנו בהם, אלא דנה בעוטר במנוחת מכל ההליכים הקודמים.

2. הוועדה לא התייחסה כלל לשינוי ולהעמקת הטיפול שעוטר העוטר מאז הדיון הראשון בפני הוועדה ולמעשה לא התייחסה כלל לשינוי שעוטר במהלך השנה מאז החלטת הוועדה הראשונה.

3. הוועדה לא התייחסה לדוח הסוציאלי העדכני שהוגש בעניינו של העוטר שמנמו עליה כי העוטר עבר תהlixir ממשמעותי, שבו הוא מבין את חולשותיו והצליח לקבל כלים ממשמעותיים שעימם יוכל להתמודד במצבו לחץ ומצוקה, והצליח לחזק את כוחותיו החשובים.

4. באף אחד מדיווני הוועדה בעבר לא הועלתה התנגדות לשחרורו של העוטר בשל סעיף 10(א) לחוק.

5. הוועדה שגתה בחישוב תקופת המאסר אותה כבר ריצה העוטר, אשר ריצה כבר 11 שנות מאסר ולא 9 - 8 שנות מאסר כפי שסבירה הוועדה.

6. הוועדה לא נתנה דעתה לשינוי שחל בתכנית רשות'א מאז החלטת הוועדה הראשונה, שכן התווסף איזוק אלקטרוני, המהדק את הפיקוח על העוטר.

7. הוועדה התעלמה מכך שתקופת השליש התקצרה מאז הוועדה הראשונה וכאשר ביססה את ההחלטה רק על התנגדות משפטת המנוח ועל "מה יגידו" אם העוטר ישוחרר בחלוף 9 - 8 שנים.

8. ההחלטה הוועדה יוצרת תחושה שאין כל משקל לדרך שעוטר העוטר, אשר הוכיח שהוא ראוי לשחרור וכי שחרורו לא יסכן את בטיחון הציבור.

.9. הועודה לא התייחסה לעובדה שהעותר הקים משפה במהלך מאסרו וכי רعيיתו צפיה לדחת את בתם
השנייה בכל יום.

.10. העותר הציג גם תכנית פרטית מלבד תוכנית רשות.

.11. במהלך הדיון לפניו הציגה ב"כ העותר החלטות של וועדות שחרורים שהו על שחרורם של אסירים שRICTO תקופות מאסר ארוכות בגין מעשי רצח, הריגה ועבירות חמורות אחרות, לאחר שהועדות קבעו שהוכחו ששהרורים המוקדם לא יסקן את הציבור. בחלק מהמקרים הם שוחררו למרות בקשת משפחות הקורבנות שלא לעשות כן.

במהלך הדיון הציג לפניו מכתבו של מר ברוך יוסףברג, שעוסק בשיקום ערביינים רוב שנות חייו, שמכיר את העותר שנים רבות לפני האירוע נשא מאסרו, ולפיו העותר למד את הליך ומצטער על מעשה הנורא, והוא מוכן להמשיך וללוות את העותר בדרך החדש ולהציג מקום עבודה שיתאים לו. במהלך הדיון לפניו העותר ביקש את סליחת משפחת המנוח, אמר שעשה מעשה מטופש, הוא מבין לכאבה ואף פעם לא אמר דבר רע עליה.

תגובה המדינה:

.1. החלטת הועודה סבירה וראויה בנסיבות התקיק, לאור חומרת המעשה נשא מאסרו של העותר, העובدة שמדובר באירוע שארע על עניין של מה בכרך ותוכנתו הטרגית, שאינה ניתנת לריפוי.

.2. מדובר באירוע חמוץ, הקרוב כחות השערה לעבירה רצח, יש לקבל את עדמת משפחת הקורבן שלפיה מי שגאל את חייהם וגדע אותם באחאת חייב לשלם על מעשיהם באופן שירצה את עונשו עד תום.

.3. הועדה, לאחר שנטנה דעתה לדינום הקודמים בעניינו של העותר ולהליר הטיפולי בעבר, סקרה שלאור חומרת הריגת, שבוצעה בנסיבות של "מעט רצח", חל בעניינו של העותר סעיף 10(א) לחוק, שהנחיותיו ברורות ונוגנות מענה לrhsyi של הציבור ובני המשפחה, ולפיו -

"במקרים בעלי חומרה ובנסיבות מיוחדות שבהם סקרה הועדה כי שחרורו של האסיר על תנאי יפגע במידה חמורה באמון הציבור במערכת המשפט, אכיפת החוק ובהרעתה הרבים, משנו צרך יחס בלתי סביר בין חומרת העבירה, נסיבותה והעונש שנגזר על האסיר לבין תקופת המאסר שיישא האסיר בפועל אם ישוחרר, רשאית הועדה להביא בחשבון גם נתונים אלה בהחלטתה..." .

.4. אין לקבל את טענת ב"כ העותר שלפיה הועדה בסיסה החלטתה רק על עדמת משפחת המנוח ועל "מה יכול" אם העותר ישוחרר, שכן ההחלטה הועדה מבוססת על מספר נימוקים ועל חומרת העבירה בנסיבות ובנסיבותיהם עם זאת, היה מקום, כפי שעשתה הועדה, לקחת בחשבון כנתון משמעותי את עדמת משפחת המנוח.

.5. שאלת שחרורו של העותר נדחתה לדצמבר 2015. יש בכרך להבהיר את סיבות ההחלטה, כאשר לא

נסתם הגולל על שחרורו המוקדם של העוטר. הוועדה קבעה, בצדק, שבשלב זה טרם בשלה העת לשחרורו של העוטר.

6. מדובר בעבירה שחומרתה זוועקת, כמו גם נסיבותה, ולא ראוי שהעוטר ישוחרר כעבור 10 שנים בלבד, לאור הנזק שגרם למשפחה המנוח, לאופן שהציבור יתפос את אוזלת היד של מערכת המשפט ולחוסר האיזון בין התוצאה הטרגית ובין העונש.

7. במהלך הדיון לפנינו מסרה אחותו של המנוח מכתב שלפיו לא עובר يوم שבו לא שואלה משפחת המנוח מה היה לו היה. משפחת המנוח מכבדת את ההקללה בעונשו של העוטר, אך לאור האלימות שהפכה לנTEL על חי האזרחים היא מבקשת שעונשו של העוטר ישמש כהרתקעה של האחרים וմבקשת שביהם"ש יבין את כאבה ולא יקבל את העטירה.

דין והכרעה

1. אף אנו, כמו הוועדה שהחלה תמה היא נושא העטירה, איןנו מתעלמים מההילך השיקומי שעבר העוטר במהלך מאסרו, לרבות מישלובו המוצלח באגף השיקום הקבוצתי בסוף 2010 ובางף השיקום הפרטני בסוף שנת 2012, ומהמודיעיצה לשינוי וטיפול שיש לו, כמתואר בדו"ח הסוציאלי מיום 20/1/15 שהיה בפני הוועדה וצורף לעטירה. אך גם איןנו מתעלמים מהתנהגות החיובית הגלואה והסمية של העוטר משנת 2010, ומכך שהוא יצא לחופשות ללא כל בעיות.

2. איןנו מקבלים טענת ב"כ העוטר שהוועדה התעלמה מהחלטת הוועדה הקודמת ומפסה"ד של ביהם"ש, שדחה עטירה שהגיש העוטר על דחית בקשרו לשחרור מוקדם (עת"א 9258-05-14). עיון בהחלטה ובפסה"ד מעלה שאמנם אלה הסתמכו על עמדת גורמי הטיפול באומה עת שלפיה העוטר טרם בשל לשחרור, במיוחד לאור תקופת הרישון הארוכה, אך הם לא התעלמו מעמדת משפחת המנוח, שבה התחשבה הוועדה שהחלטתה היא נושא העטירה בפנינו.

לא ניתן לציין שגם כוון תקופת הרישון של העוטר אינה קצרה, ו邏輯ically - הפיקוח והטיפול המוצעים על ידי רשות"א משתרעים על פחות מחצי תקופת הרישון.

3. איןנו מתעלמים מהחלטות של עדות שחרורים שהווער על שחרור מוקדם של אסירים שהורשו בעבירות חמורות, לרבות הריגה, חרף התנגדות משפחת המנוח, אך אין לומר שההחלטה הוועדה סוטה ממתחם הסבירות ומצדיקה התרבותה של ערכאה שיפוטית.

4. הוועדה נתנה ביטוי נאמן לזכות החוקית של בני משפחת נפגע עבירה להביע את עמדתם בעניין שחרורו המוקדם של העבריין ממאסרו, כפי שנקבעה בסעיף 19(א) לחוק זכויות נפגעי עבירה וכפי שהוכרה גם ע"י הפסיקה ראו סעיפים 45-59 לפסק דין של כב' השופט פרוקצ'יה ברע"ב 08/2010 מדינת ישראל נ'

גנימאת, ניתן ביום 20.7.09).

בסעיף 12 לפסק דין ברע"ב 05/1860 פלוני נ' ביהם"ש המחויז בת"א -יפו, קבע כב' השופט רובינשטיין
צדיקמן:

"ז(12) דגש מיוחד הושם על-ידי המדינה באינטראס של נפגעת העבירה, תון
שהוזכרה בצדק סדרת החיקוקים, כולל מחמש השנים האחרונות, הנדרשים
לזכיותיהם של נפגעי עבירה. על מנת חשובה וחיונית זו התריע עוד משכבר
הנשיא שmagר (דנ"פ 3750/94 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(4) 621,
630-631): "בזמןנו נשכח לא אחת, כי כבוד האדם הוא לא רק כבודו של הנאשם,
אליא גם כבודו של המתלוון, העד, הקרבן ... כבוד האדם מקיים את כל יצורי
האנוש". בסעיף 1 לחוק זכויות נפגעי עבירה תשס"א - 2001 ציין המחוקק כי "חוק
זה מטרתו לקבוע את זכויותיו של נפגע עבירה ולהגן על כבודו כאדם, בלי לפגוע
 בזכויותיהם על פי דין של חשודים, נאשמים ונידונים". הנה המגנה בתמציתה: אכן,
נעשו רבות למען כבודו של החשוד, הנאשם, העוצר, האסיר, וראו שכך - עצורים
ואסירים, למשל, הם מן החלשות שבחוליות החברה - אך הקרבן נושא את צלקות
הADB על גופו ועל נפשו, וכדברי השופט בינוי בע"פ 1899/04 ליבוביץ נ'
מדינת ישראל "ADB מין חמורות שקוות כנגד רצח נפשו של הקרבן". לפיכך
ניתנה לנפגעADB כליה זכות להביע עמדתו בפני ועדת שחורים (סעיף 19
לחוק זכויות נפגעי עבירה; וראו סעיף 7(ג) הנזכר לחוק שחרור על תנאי, שנחקק
בسمוך לחוק זכויות נפגעי עבירה).

- ראו גם חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסייע נפגע העבירה, תשס"ה -
2004 וחוק הגנה על הציבור מפני עבריין מין, תשס"ו - 2006; לשיטת המדינה,
המדובר מכלול בדוקטרינה משפטית חדשה. אני נכון להציג לדוקטרינה זו. היא
תואמת את כבוד האדם, את השאייה לחברת תקינה, את השכל הישר.
המקרה מספר את פרשת התעללות המונית של אמוןון בן המלך דוד באחוטו תמר,
שזעקה "אל אחוי, אל - תענני, כי לא - יעשה כן בישראל, אל תעשה את הנבלה
הזאת; ואני אנא אוליך את חרטמי ואתה תהיה כאחד הנבלים בישראל..." (שמעאל
ב' י"ג, י"ב-י"ג) זעקה זו חוצת דורות".

5. איןנו מתעלמים מתוכנית רשות, שכוללת איזוקALKTRONI, אך מדובר בתכנית שאינה משתמשת מעבר
לכמחצית תקופת רישון האסיר של העוטר אם ישוחרר היום על תנאי.

כמו כן איןנו מתעלמים מנוכנותו של מר יוספברג לשיער בשיקומו של העוטר אף מעבר לתקופת תוכנית רשות,
אך בנסיבות המקרה שלפניינו אין הדבר יכול לשמש תחליף נאות לתוכנית רשות, במיוחד כאשר אף גורמי רשות
מצאו לנכון להוסיף לתוכנית פיקוח באמצעות איזוקALKTRONI.

6. לאור האמור לעיל, ובהתחשב בכך שהוועדה איפשרה לעוטר לחדש את בקשתו לשחרור על תנאי בסוף השנה, אין לומר שהחלטתה סוטה ממתחם הסבירות והמידתיות, או לוקה באחד הפגמים שמצוינים בתערבות ערכאה שיפוטית בהחלטה מנהלית.

7. חזקה על גורמי שב"ס שיאפשרו לעוטר להמשיך לשוחות באגף השיקום הפרטני, על מנת שימשיך בהליך שיקומו. רשות"א תשקל הארכת משך פיקוחה על העוטר והטיפול בו כך שיחול על מלאה תקופת הרישון של העוטר אם הוועדה תחליט לשחררו בדיון הבא בבקשתו לשחרור על תנאי.

ניתן והודיע היום 26/05/2015 ח' סיון תשע"ה במעמד ב"כ הצדדים והעוטר.

ארהם טל, נשיא
אב"ד
ד"ר שמואל בורנשטיין,
Micah Barak-Nbo, שופט
שופט